

שיחת ש"פ תבוא תנש"א

- 1 ו. זה שבנ"י הם "ביכורים" – "מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר" – הוא אפילו לגבי תורה.
- 2 . הפירוש בזה ש"ישראל קדמו" לתורה הוא – ע"ד סיבה ומסובב כביכול: תורה ניתנה בשביל בני"י (ציוויים
3 לישראל), ולכן פקו"נ דוחה כל התורה כולה, ולא להיפך. קיום התורה אינו שייך ללא בני"י, צריכים את בני"י
4 שיקבלו ויקיימו את התורה (שהיא "מורשה קהלת יעקב"). משא"כ קיום ישראל שייך אפילו אם אדם עובר
5 על תומ"צ ח"ו – כמאחז"ל "אע"פ שחטא ישראל הוא", כיון שבנ"י הם למעלה מהתורה [כפי שזה מתבטא
6 בגלוי בענין התשובה, שאפילו מי שעבר ר"ל על התורה, יכול לעשות תשובה, כיון שנשמתו מגיעה מ"מקום"
7 שהוא למעלה מהתורה].
- 8 אבל כיון שהתורה באה ביחד עם ישראל ("ב' ראשית") – אלא שבזה גופא – "ישראל קדמו" – הרי מובן,
9 שעצם מציאותם של ישראל קשורה לתורה [כיון שבנ"י קשורים בעצם עם הקב"ה, ולכן גם עם – חכמתו
10 ורצונו ית' (תורה, שאורייתא וקוב"ה כולא חד)], ולכן מציאותם של ישראל עצמם (בהיותם חד עם קוב"ה)
11 מביאה את היהודי לקיום התורה בפועל ובגלוי, כפס"ד הרמב"ם שהרצון הפנימי של יהודי (אפילו במצב
12 שיצרו תקפו) הוא תמיד לקיים את רצון ה'.
- 13 אלא שע"ד הרגיל – ענין זה גופא (שישראל קדמו לתורה) מתגלה בפועל ע"י תורה, כי לפי סדר העבודה ע"ד
14 הרגיל לכתחילה (מצד "אדם ישר הולך") צריך יהודי ללמוד תורה ולקיים מצוותי', ועי"ז מתגלית מעלתו של
15 יהודי; אבל גם לולא זה שייך שיהי' גילוי העצם דבנ"י כפי שהם למעלה מהתורה (כפי שזה מתבטא בעבודת
16 התשובה, כנ"ל).
- 17 . כלומר, בישראל ישנם שתי דרגות: (א) נשמות ישראל כפי שהן יורדות למטה בגוף בעולם הזה הגשמי,
18 שבו הן "יש נברא ממש", ובגלל העלם והסתר דהעולם, לא נראה בגלוי הקשר שלהם עם קוב"ה, ולכן צריכים
19 לגלות זאת ע"י אורייתא – שגם בהיותה למטה "אורייתא וקוב"ה כולא חד"; (ב) ועי"ז (הקשר דישראל עם
20 אורייתא) – מתגלה העצם דישראל, כפי ש"ישראל וקוב"ה כולא חד", כפי שהם קדמו ולמעלה מהתורה. ולכן
21 יש בכחם של בני"י להשפיע ולחדש בתורה, עד שהם מחברים את התורה וקוב"ה שלמעלה מהתורה (כנ"ל).
- 22 ויש לומר, שכיון שבנ"י – גם כפי שהם נמצאים למטה – הם "ביכורים", "לפני ה' אלקיך" – הרי גם למטה
23 ישנו העצם דבנ"י כפי שהם למעלה מהתורה [וזה מתבטא בגלוי בענין התשובה, כנ"ל].
- 24 וכמובן גם ממאחז"ל הנ"ל ש"כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם", שזה כולל (בפשטות) כאו"א
25 מישראל, אפילו עם-הארץ, שאין לו שייכות גלוי לתורה.
- 26 ויש לומר שזה מתבטא בנוגע לפועל בנוגע לתינוק וקטן בישראל (קודם שמתחיל לדבר ושייך ללימוד התורה
27 בגלוי), ועד"ז קטן בדיעות שעדיין אין לו שייכות גלוי לתורה (שלא באשמתו ח"ו, אלא תינוק שנשבה לבין
28 העכו"ם) – שכיון שהקב"ה העמידו במצב זה ואין הוא אשם בכך¹, לכן אע"פ שעדיין אין לו שייכות גלוי
29 לתורה, ה"ה ג"כ נמצא בדרגת "ביכורים", ששייך ל"לפני ה' אלקיך", שקדמו ולמעלה מכל עניני העולם,
30 ואפילו קדמו לתורה, וכל הענינים נבראו "בשבילי".
- 31 כלומר, שבעבודת השם בפועל ישנם שני אופנים: (א) ע"ד הרגיל נעשה הקשר דישראל וקוב"ה ע"י אורייתא,
32 ולכן "תלמוד תורה כנגד כולם", וישנו חיוב תמידי על כאו"א מישראל ללמוד תורה בכל רגע פנוי, כיון שבזה
33 תלוי קיומו ומציאותו. (ב) אבל כאשר מדובר אודות אדם שנמצא במצב – שלא באשמתו – שעדיין אין לו

¹ [עי' ע"ד"ז (בנוגע לכאו"א) בסוף השיחה אות י"ד].

1 שייכות גלוי' לתורה – אצלו נמצא ענין ה"ביכורים", שבשבילו נברא הכל. ואדרבה – זה גופא מביא אותו
2 לתורה, כנ"ל.

3 י. ובוזה תובן גם – בפרטיות יותר – השייכות דביכורים לדרשת רש"י עה"פ "היום הזה ה"א מצוך" – "בכל
4 יום יהיו בעיניך חדשים כאילו בו ביום נצטוית עליהם":

5 כמדובר לעיל (ס"ג), שכיון שתכלית בני"י – בהיותם "ביכורים" – היא בהם עצמם, והכל נברא עבורם, מובן
6 לכן שכל פרט בחיי יהודי (אפילו כזה שאין לו עדיין שייכות גלוי' לתורה) – כל רגע בזמן, כל נקודה במקום,
7 כל מחשבה דיבור או מעשה יחיד, יש לו תכלית בו עצמו (ואינו אמצעי לדבר אחר), כלומר, שזהו דבר חדש
8 לגמרי (מצד התכלית שיש בפרט זה עצמו), עליו חל החיוב לומר "בשבילי (בשביל פרט זה) נברא העולם",
9 דהיינו, שכל עניני העולם, כל הרגעים בזמן וכו' נכללים ברגע אחד זה.

10 יא. ובוזה יובן גם הביאור בשם הפרשה "תבוא":

11 אע"פ ש"תבוא (אל הארץ)" הוא הכנה והקדמה לקיום המצוות בכניסה לארץ ישראל – אבל בהיותה פעולה
12 וסדר העבודה דבני"י, יש בזה ("תבוא") גופא תכלית לעצמו (נוסף לכך שזוהי הקדמה להבא לאח"ז), שכולל
13 (בפרט זה) את כל עניני העבודה.

14 וזהו גם התוכן דתיבת "תבוא" עצמה: גם בתחלת עבודתו של יהודי, כאשר הוא אוחד רק ב"תבוא" (עוד קודם
15 שמקיים מצוה) – צריך הוא "להכנס" (תבוא) בזה בפנימיות, בידעו שב"תבוא" גופא מתבטאת תכלית עבודתו
16 ברגע זה, שכוללת – ונותנת רק את הכח – לעשות את העבודה שלאחרי זה: "וירשתה וישבתה בה", והמצוה
17 דהבאת ביכורים ומקרא ביכורים, עד – כללות קיום הברית בהמשך הפרשה.

18 ולהוסיף, ששם הפרשה "תבוא" מרמז ש"תבוא" הוא באופן ודאי (אין המדובר כאן אודות הציווי להכנס לארץ
19 ישראל²) – וה"כ"י³ מגלה את הסדר שבו זה יהי' – שזה דבר ודאי שיהי' "תבוא אל הארץ וירשתה וישבת
20 בה", ובאופן ד"והי' כי תבוא" – אין והי' אלא מיד, עד שמיד מקיימים את מצות ביכורים.

21 יב. זה שיש בכחו של יהודי לפעול זאת – מבטא את כחו בהיותו "ביכורים" שנמצאים "לפני ה' אלקיך",
22 "ישראל וקוב"ה כולא חד"⁴; ובכדי שלא יהי' זה "נהמא דכיסופא"⁵, ה"ז בא בגילוי עי"ז שיהודי נמצא למטה
23 בעולם שמעלים ומסתיר על שייכותו הגלוי' עם הקב"ה, בכדי שהוא – ע"י עבודתו ("אני") – יגלה זאת.

24 יד. בכל הנ"ל נוסף לימוד מיוחד בנוגע להגאולה, שצריכה לבוא תיכף ומיד ממש (ע"פ כל הסימנים):

25 השלימות ד"תבוא אל הארץ" (וקיום מצות ביכורים בפשטות) תהי' בגאולה האמיתית והשלימה, כפי שהי'
26 "כימי צאתך מארץ מצרים", כמדובר בפרשת ביכורים.

27 כיון שזהו ענין הכי עיקרי שהזמן גרמא – כי ע"פ כל הסימנים היתה הגאולה צריכה לבוא כבר לפני זמן רב –
28 מובן שה"וענית ואמרת לפני ה' אלקיך", ובפרט בחודש אלול כאשר "רשאיך כל מי שרוצה להקביל פניו והוא

² והיינו כנ"ל, כי מדובר על תחילת עבודתו של יהודי עוד קודם שמקיים מצוה.

³ דהיינו ש"כ"י הוא מילת שימוש ל"תבוא" לגלות את תנאי המציאות של ה"תבוא" (ששייכת לכניסת הארץ).

⁴ עי' ד"ה יבחר לנו נחלתנו אות ו' מלוקט ה' ע' ח'.

כשמתגלית עצם הנשמה היא ממשכת את העצמות.

⁵ מתבאר בהרחבה יותר באות י"ד.

1 מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם" – צריכה להיות במיוחד הבקשה (בקול רם)
2 "עד מתי"? ...! שתבוא כבר הגאולה בפועל ממש!"⁶

3 והיות שה"וענית ואמרת" בא מיהודי – שהוא "ביכורים" לה', "כולא חד" עם הקב"ה, וה"וענית ואמרת" נאמר
4 "לפני הוי' אלקיך" (כולל בפירושו לפני – בפנימיותו, כנ"ל) – מובן שה"וענית ואמרת" יש בכחו להביא את
5 הגאולה בפועל, עד יתירה מזה – ש"טרם יקראו ואני אענה": היות שישנה המציאות דקורא (יהודי), והוא
6 נמצא במצב ד"יקראו", אין הקב"ה ממתין עד שתהי' הקריאה בפועל, אלא "טרם יקראו ואני אענה".

7 ואע"פ שידוע פתגם רבותינו נשיאינו (שנדפס ומפורסם), ש"לא ברצוננו הלכנו לגלות ולא ברצוננו נצא
8 מהגלות, אלא ברצון ה' כו" – הרי זה מדובר כפי שיהודי נמצא עם הרצון הפרטי שלו ("רצוננו", שהוא נפרד
9 ח"ו מרצון ה') בעולם הזה הגשמי בעובדין דחול וכו'; אבל כפי שיהודי הוא "חד" עם קוב"ה, אין לו את רצונו
10 הפרטי, אלא בלשון המשנה – "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו" – רצונו של הקב"ה הוא רצונו
11 של יהודי ורצונו של יהודי הוא רצונו של הקב"ה – יש בכחו של יהודי (לפעול שהקב"ה י) בטל את הגלות
12 ולהביא את הגאולה תיכף ומיד ממש!

13 – ענין הגלות הרי אינו שייך לבני כלל וכלל. כיון שמקומו של יהודי הוא – סמוך על שולחן אביו, "לפני ה'
14 אלקיך" בבית המקדש. וזה שהקב"ה עשה גלות הוא בכדי לעורר את עבודתו של יהודי לגלות בעולם שהוא
15 "ביכורים" לה',⁷ ו"ישראל וקוב"ה כולא חד", ועי"ז – לבטל מיד את הגלות,⁸ ולהוציא את כל הענינים הטובים
16 והנעלים שנמצאים בגלות, עד – לעשות מ"גולה" שתהי' "גאולה" (ע"י גילוי האל"ף דאלופו של עולם –
17 הכוונה העליונה – בגלות), המעלה דתשובה שבאה ע"י הירידה בגלות.

18 ואע"פ ש"אחטא ואשוב כו"⁹ אין מספיקין בידו לעשות תשובה – אבל הקב"ה שלח את בני לגלות ("לא
19 ברצוננו הלכנו לגלות" כנ"ל)¹⁰ – אלא זה בא עי"ז ש"נורא עלילה על בני אדם" רק בכדי להעלות את בני

⁶ המשך ענין הדרישה על הגאולה מאז שיחת ש"פ עקב.

⁷ כ"מ"ש לעיל אות י"ב: "ובכדי שלא יהי' זה "נהמא דכיסופא" כו"

⁸ ההדרגה כאן היא על "מיד", והיינו, כי זה שהוא ביכורים אפשר לגלות מיד, וממילא יגאלנו מיד.

⁹ מק' על מ"ש לעיל שכוונת הגלות היא כדי להגיע למעלת התשובה (שיגלה יהודי כוחו לעורר את הקב"ה גם בהיותו בגלות) ממ"ש לעיל שרצונו של הקב"ה ושל יהודי הם כולא חד, שלפ"ז כלפי היהודי זה אחטא ואשוב (כי למעשה, מעשיהם כו' של היהודי גרמו לגלות).

¹⁰ לכן אין זה אחטא ואשוב, כי זה לא מרצוננו אלא ע"י פעולתו של הקב"ה, וזה שהחטאים מתבצעים לפועל ע"י בחירתם של בני, הוא רק משום "נורא עלילה כו" (כמ"ש בהמשך). ועי' לקו"ש ח"ה ע' 65 ואילך, וד"ה באתי לגני תשל"א (אות ה') מלוקט ח"ה ע' קנ"ד ואילך.

ע"י ד"ה יבחר לנו נחלתנו אות ו' מלוקט ה' ע' ח':

כשמתגלית עצם הנשמה היא ממשכת את העצמות . . (ושם קטע האחרון דארת ח'): זה שהוחלט ברצון המוחלט שהתעררות רצון הגלוי תהי' ע"י אתעדל"ת דוקא, הוא, בכדי שמלכותו ית' על העולמות תהי' (גם) מצד העולמות. (ושם אות י'): . . ע"י שהמשכת המלכות היא ע"י . . הביטול שמצד עצם הנשמה שמגיע וממשיך את רצון המוחלט עצמו, עי"ז נמשך גילוי נעלה יותר בעולם. דהגם שבנוגע לעולמות הוא (בעיקר) המשכת הרצון גלוי, מ"מ, כיון שהתעררות והמשכת רצון הגלוי (ע"י אתעדל"ת) הוא ע"י המשכת רצון המוחלט שע"י הביטול שמצד עצם הנשמה, נמשך מעין זה גם בעולם. ועי"ז נשלמת הכוונה דבריאת העולמות, שיהי' דירה לו ית' בתחתונים. (שם אות י"א): שע"י גילוי שרש הנשמות נמשך מעין גילוי זה גם בעולם שע"י נשלמת הכוונה דדירה בתחתונים.

ובד"ה בסוכות תשבו מלוקט ה' ע' ל"א (אות ה' סוף קטע הב')

הכפרה שמצד עיצומו של יום הכיפורים היא (לא באופן של פעולה, אלא) שביום זה מתגלה ההתקשרות של עצם הנשמה עם העצמות (שלמעלה מבעל הרצון), שבררגא זו אין פגם מלכתחילה.

ועפ"ז יש להוסיף ביאור בזה שעיצומו של יום הכיפורים מכפר (דוקא) לשבים, כי בכדי שתהי' המשכת הענין דעיצומו של יום, גילוי ההתקשרות העצמית דעצם הנשמה עם העצמות, צריכה להיות איזו עשי' דהאדם [וע"ד גילוי עצם הנשמה בר"ה, שהיא ע"י העבודה דתמלכוני עליכם], וכיון שהסיבה המביאה לעשות תשובה היא התקשרות העצמית, לכן ע"י התשובה היא המשכת הענין דעיצומו של יום.

ובלקו"ש ח"ג ע' 976 ה' ע' 19:

ע"כ צ"ל שהבחירה נוגעת רק במצבם של פרטים, אבל אינה משנית את הסך-הכל של הבריאה בכללותה, שהיא בעלי' תמידית, כיום שכך היא כוונת הבריאה. ובחירת האדם – קובעת רק את מהירות העלי' (וע"ד מרוז"ל זכו אחשנה ולא זכו בעתה), ואופן העלי' (אם הוא ע"י נתינה מקום מראש ללעו"ז ועי"ז דוקא ינצחו כליל אח"ז או עלי' בלי נסיגה לאחור כלל).

ועי' לקו"ש ח"ז צו ע' 35 (בנוגע למצוות שנצטוו מיד ולדורות, עי"ש):

- 1 למעלה יותר; ובמילא¹¹, ע"י "וענית ואמרת" של יהודי יש בכחו לבטל את ההעלם והירידה לפי שעה דגלות,
 2 ולהכניס את האל"ף – אלופו של עולם, לגלות בזה את – הגאולה האמיתית והשלימה.
- 3 ויהי רצון, שע"י ה"וענית ואמרת" דיהודי, שמבקש וצוּעַק להקב"ה: אנא רחם והוצא כבר את בני מהגלות,
 4 והבא כבר את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו¹² –
- 5 ויהי רצון מהשם שזה יפעל את פעולתו, ויביא את הגאולה תיכף ומיד ממש, וכל בני"א, וכאו"א מישראל,
 6 הולכים – "תבוא אל הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך נחלה וירשת וישבת בה, ולקחת מראשית כל פרי האדמה
 7 גו",
- 8 "וענית ואמרת"¹³ – שיהי¹⁴ תיכף ומיד ממש.

כל ענין הבחירה, לבחור דרך הטוב או ההיפך ח"ו, שייך רק בחיצוניות הנשמה – שם יש מקום לאפשרות לנטות לצד הלא טוב כמו לצד הטוב; אבל בפנימיות הנשמה אין צד שני והפכי ח"ו מצד הקדושה, ואפילו בשעת החטא הרי היא, נקודת הנשמה, באמונה אתו ית". כפסק הרמב"ם, שזה שיהודי עושה חטא הוא רק משום "יצרו הוא שתקפו" . . מצד פנימיות הנשמה רוצה תמיד, אפילו בשעת החטא, "לעשות כל המצות ולהתרחק מן העבירות"; והמכשול של החטא הוא רק "אונס" מצד יצרו הרע.

. . שואלים עדיין: קיום המצות צריך להיות בכחות הגילויים, וא"כ מה יש מזה שבפנימיות נשמתו רוצה לקיים מצוה, כיון שמצד כוחות הגילויים הרי יש נתינת מקום לנטי' הפכית של קדושה? ע"ז אומרים, שקו האמצעי הוא מראשו ועד סופו בשוה, זאת אומרת, שתוקף פנימיות הנשמה יורדת למטה גם בכחות הגילויים, וב"סופו" של כחות הגילויים מתבטא אותה התקיפות כמו "ראשו" של פנימיות הנשמה.

ועי' לקו"ש ח"ט תבוא ע' 234 (בקשר לענין הביכורים):

ברכה שתוכנה **הבטחה** שייכת רק על ענינים כאלו שאינם תלויים בבחירת האדם; אבל על תומ"צ, שבהם צריך להיות "ובחרת בחיים", וה"כל בידי שמים חוץ מיראת שמים" לכאורה לא שייכת הבטחה – א"כ איך אומרים ש"בת קול מברכתו . . תשנה לשנה הבאה"? אבל לפי הביאור שענין הביכורים הוא בחינת עצם הנשמה, מובן: כיון שהברכה נוגע להתעוררות דעצם הנשמה, לא רק שזה לא סתירה לבחירת האדם, אלא אדרבה, מצד עצם הנשמה בא באמת ה"ובחרת בחיים".

ועי' שיחת ש"פ ראה תשמ"ח אות ו', וד"ה החדש הזה מלוקט ד' אות ו', ועוד.

¹¹ כלומר, כל יהודי הוא כמו תינוק שנשבה ("כי נורא עלילה כו") לכן ע"י "וענית ואמרת" של יהודי יש בכחו כו". ולהעיר, שענין זה (שכל יהודי הוא כמו תינוק שנשבה) נתגלה בדורנו כשאין סיבה על עיכוב הגאולה וע"פ כל הסימנים כו' (כמ"ש בתחילת אות זה).

¹² . . זה יפעל את פעולתו ויביא את הגאולה כו' (כמ"ש בהמשך).

וענין הוספת ה"ויהי רצון" (וכ"ה עוה"פ בסוף השיחה "שיהי' תיכף ומיד ממש") הוא, שגם אם הפעולה של היהודי אינה בשלימות, אעפ"כ "יהי רצון" שזה יפעל על הקב"ה להביא הגאולה (והיינו משום מעלתו העצמית של היהודי כו', וכ"ה בסה"ש תשמ"ז ע' 240 הע' 123).

¹³ דהיינו כש"תבוא אל הארץ כו' וירשת וישבת בה כו' (כנ"ל), אז – "וענית אמרת" (עי' השיחה בתחילת אות זה). וטעם הפרדת ה"וענית ואמרת" בקטע בפ"ע (אף שהוא בהמשך ל"לתבוא את הארץ כו' שבקטע הקודם) הוא כדי להדגיש אותו (כי הוא גם מביא ל"תבוא אל הארץ כו'", כמבואר לעיל).

¹⁴ קאי על כל ההמשך, דהיינו, שה"תבוא אל הארץ כו'" עד ל"ענית ואמרת" – שיהיו תיכף ומיד ממש.